

פרפראות פאר

איך אמר בתפוח בצלו חמדתי ואין לו צל

מבואר בספר העקרים ע"ד הכתוב סר צלם, עמוד ה'

עמוד א מפתח נושאים פרשת שלח תשע"ח

רמז בכתובים לארבעים ימי תשובה שנתן
הקב"ה לישראל

עמוד ז

איך יש לשאת תפילה בבית קברות יסוד מוסד
בדברי התוספות

איך אמר ריח ניחוח לה' במקום שאין בו צווי
בירור ההבדל בין מה שפירש רש"י בחומש
למה שפירש בגמרא

עמוד ח

קושיית הרמב"ן ותירוצי המהרש"א
והמהר"ל

עמוד ט

למה התירו חכמים כלאים בציצית דייקא

בירור בענין אחרי לבבכם ואחרי עיניכם מה
קודם למה

עמוד י

בירור בדבר הקשה בדברי רבי משה הדרשן
שהביא רש"י

עמוד יא

יום טוב שני של גלויות מרומז ביציאת מצרים
ובמתן תורה

עמוד יב

מפני מה מועדים שבבבל שמחים ביאור ע"ד
מעשה בהרה"צ ר' שלומיקה זוילער

כריכת הציצית שלא על פי דין

עמוד ב

אני אקבע להם בכיה לדורות אלו הם
הערבים שלא עוזבים את הארץ

בכתוב וימאסו בארץ חמדה נרמזו טענות
המרגלים

מינוי לוועדת המרגלים היה מכל שבט ושבט
בגלל חוסר אמון

עמוד ג

מי הם אחינו שהמסו את לבבנו ולא נשיאנו

למה התפלל משה רק על יהושע ורק לאחר
שראה ענותנותו

רמז לעניין המרגלים בכתוב אמרו צדיק כי
טוב כי פרי מעלליהם יאכלו

עמוד ד

בתפילת דהע"ה מציון שביקש שלא יזיקם
חטא המרגלים בבואם לארץ

ביאורה"כ בדרך צחות כי המרגלים נראו ענקים
רק בגלל צלם

הימים ימי בכורי ענבים מרמז לענין עשיית
שידוך

עמוד ה

כוחו של כלב היה מאביו

איך אמר בתפוח בצלו חמדתי וישבתי אם אין
לתפוח צל מבואר ע"ד הכתוב סר צלם

עמוד ו

יתמו ושם ימתו מבואר ע"ד מ"ש התפארת
שלמה

אני אקבע להם בכיה לדורות אלו הם הערבים שלא עוזבים את הארץ

ביאור המהרש"א בכייה לדורות מהו

כתיב (במדבר י"ג ל"א) "והאנשים אשר עלו עמו אמרו לא נוכל לעלות אל העם כי חזק הוא ממנו" (רש"י כביכול כלפי מעלה אמרו),

הדבר הנורא מאוד שאמרו המרגלים

איתא בגמרא (סוטה ל"ה ע"א), (מנחות נ"ג ע"ב), (ערכין ט"ו ע"א), "דבר גדול דברו מרגלים באותה שעה",

"כי חזק הוא ממנו", אל תקרי **ממנו** (מאתנו), אלא **ממנו** (מאתו), כביכול, אפילו בעל הבית אינו יכול להוציא כליו משם, ע"כ,

פירש"י, בעל הבית - אדון העולם, **אינו יכול להוציא כליו** - אם הפקידם שם,

פירוש, שנתן הקב"ה לגוים את ארץ ישראל בפקדון עד שיחזיר הקב"ה לבני ישראל את ארץ ישראל, וע"ז אמרו המרגלים, כביכול, אפילו בעל הבית אינו יכול להוציא כליו שהפקיד שם, משם,

ביאור המהרש"א מהו "בכיה לדורות"

איתא בגמרא (סוטה ל"ה ע"א), **כתיב** (במדבר י"ד א') "ותשא כל העדה ויתנו את קולם ויבכו", אמר רבה אמר רבי יוחנן, אותו היום תשעה באב היה, אמר הקדוש ברוך הוא, הן **בכו בכיה של חנם, ואני אקבע להם בכיה לדורות,**

כתב המהרש"א (סוטה ל"ה ע"א ד"ה כביכול), **יש לפרש**, דרצה לומר, **דאף כאשר יביא את בניי לשם**, לא יוכל להוציא הגויים משם,

וע"כ נתחייבו בכייה לדורות, להוציאם משם, **עכ"ל המהרש"א,**

מבואר בדבריו, דהא דאמרו חז"ל, הן בכו בכיה של חנם, ואני אקבע להם בכיה לדורות, קאי, אהא דאמרו, כביכול אפילו בעל הבית אינו יכול להוציא כליו משם, וזו הבכיה לדורות, שאי אפשר להוציא את הגויים מארץ ישראל.

* * * * *

בכתוב וימאסו בארץ חמדה נרמזו טענות המרגלים

כתיב (תהילים ק"ו כ"ד) "וימאסו בארץ חמד"ה לא האמינו לדברו", וברש"י, "וימאסו בארץ חמדה" - בשלוח מרגלים, והוציאו דבה על הארץ, ע"כ,

בשלושה דברים תפסו המרגלים על ארץ ישראל

ח'זק הוא ממנו,

אנשים גדולים אנשי מ'דות,

והוציאו ד'בת ה'ארץ, שהארץ אוכלת יושביה,

שלושה דברים אלו מרומזים במילה חמד"ה

המילה חמד"ה הם ר"ת

ח'זק

מ'דות

ד'בת ה'ארץ

בכך מרומזים טענות המרגלים על ארץ ישראל.

* * * * *

מינוי לוועדת המרגלים היה מכל שבט ושבט בגלל חוסר אמון

כתיב (במדבר י"ג ב') "איש אחד איש אחד למטה אבותיו תשלחו",

כתב המהרש"א, (סוטה ל"ד ע"ב ד"ה שלח לך), ע"פ כוונתם הרעה שלא האמינו להקב"ה שהיא ארץ טובה, לא רצו כל שבט ושבט מהם לשלוח מרגל שאינו משבטו, **כי לא האמין לו,**

לזה א"ל, איש אחד איש אחד למטה אבותיו תשלחו, היינו לפי דעת כל נשיא ושבט בהם, עכ"ל המהרש"א,

* * * * *

מי הם אחינו שהמסו את לבבנו ולא נשיאנו

כתיב (דברים פרק א פסוק כ"ח), "אנה אנחנו עולים אחינו המסו את לבבנו לאמר עם גדול ורם ממנו ערים גדלת ובצורת בשמים וגם בני ענקים ראינו שם",

כתב החת"ם סופר (חת"ם סופר על התורה פרשת דברים תקצ"ב), **פירוש**, דאיתא במדרש (זהר שלח) שהמרגלים חשבו לכשיבואו לא"י לא יהיו עוד נשיאים, ע"כ רצו לגרום עיכובא,

ואיתא בירושלמי (סוטה ל"ב ע"ב, מייתי בתוס' סוטה ל"ד ד"ה טורטנו) שמלבד נשיא לכל שבט היה עוד אי עם כל אי ואי, והי כ"ד מרגלים דכתיב איש אי למטה איש אי למטה ע"ש,

והנה גם ישראל הבינו שאין להאמין להנשיאים כי הם ישקרו מטעם הנ"ל, אך אותם שלא היו נשיאים להם האמינו, והיינו אחינו המסו את לבבנו לא נשיאינו כ"א אחינו, עכ"ד,

וכאשר ראה משה רבינו ענותנותיה דיהושע, והבין שיהא סובל כל אחד ואחד לפי דעתו, עלה בדעתו כי הוא האיש שיוכל להלוך כנגד רוחו של כל אחד ואחד,

ולפיכך חשש משה רבינו, שאם יהיה יהושע בעצת מרגלים, לא יוכל להיכנס לארץ, ולכן התפלל עליו. י-ה יושיעך מעצת מרגלים.

וזה שאמר הכתוב (במדבר פרק כ"ז י"ח) "ויאמר ידוד אל משה קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו וסמכת את ידך עליו"

כתב רש"י, אשר רוח בו – "כאשר שאלת" שיוכל להלוך כנגד רוחו של כל אחד ואחד,

עוד אפשר לפרש הלשון "כאשר שאלת"

עוד יש לפרש, **כאשר שאלת**, הכונה, **הבקשה שביקשת**, י-ה יושיעך מעצת מרגלים."

(בילקוט ביאורים דמתיבתא (סוטה ל"ד ע"א) מביא שמונה דרכים בביאור הקושיא, למה התפלל רק על יהושע)

* * * * *

* * * * *

רמז לעניין המרגלים בכתוב אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו

כתיב (ישעיהו ג'), "אמרו צדיק כי טוב, כי פרי מעלליהם יאכלו",

כתיב, (במדבר י"ג כ'), "והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ",

יהושע וכלב אכלו הפירות בארץ ישראל והמרגלים הוציאו למדבר להתעולל עלילות ברשע

הציווי היה לקחת מפרי הארץ, אך המרגלים ביקשו עלילה, ולקחו הפירות למדבר, להראות כי משונים המה,

ורק יהושע וכלב, לקחו את הפירות בגלל הציווי "ולקחתם מפרי הארץ", והבינו, כי רצון הבורא שיאכלו מפריה וישבעו מטובה, (כלשון בעל העקידה שער פ"ז שאלה ו')

יהושע וכלב, אכלו שם את פירות הארץ, והמרגלים שביקשו עלילה הביאו למדבר, ע"כ,

למה התפלל משה רק על יהושע ורק לאחר שראה ענותנותו

כתיב (במדבר י"ג ט"ז) "ויקרא משה להושע בן נון - יהושע", וברש"י, **התפלל עליו י-ה יושיעך מעצת מרגלים**,

איתא בתרגום יונתן, (במדבר י"ג ט"ז) כד חמא משה ענותנותיה דיהושע, קרא משה להושע בר נון יהושע, (שהוא נוטריקון י-ה יושיעך)

ביאור הענין שהתפלל רק לאחר שראה ענותנותו והתפלל רק על יהושע

אפשר לומר, לפי שידע משה רבינו, כי יבוא זמנו, ואז יבקש מאת השי"ת, (במדבר כ"ז ט"ז), "יפקד ידוד אלוקי הרוחות לכל בשר איש על העדה",

כתב רש"י אלוקי הרוחות - למה נאמר, אמר לפניו, רבשי"ע גלוי וידוע לפניך דעתו של כל אחד ואחד, ואינן דומין זה לזה, **מנה עליהם מנהיג שיהא סובל כל אחד ואחד**,

מעטה ועד עולם, שישמור השי"ת את עם ישראל בארץ ישראל עד עולם, ושלא יזיקם חטא המרגלים בבואם לארץ.

* * * * *

ביאור"כ בדרך צחות כי המרגלים נראו ענקים רק בגלל צלם

כתיב (במדבר י"ג ל"ג) "ושם ראינו את הנפילים בני ענק", וברש"י, ענק. שמעניקים חמה בקומתן,

אפשר לפרש בדרך צחות, "שמעניקים חמה בקומתן", שצל החמה, היא זו שהעניקה להם את קומתן הבלתי טבעי, ונראו ענקים,

וע"ז אמרו המרגלים "ושם ראינו את הנפילים בני ענק", כי בדרך הטבע, פעמים שהצל עושה את האדם בגודל בל יתואר, ואז נראה האדם ענק ביותר, ללא שום קשר לגובהו האמיתי,

וע"ז אמר להם משה רבינו, (במדבר י"ד ט"ו) "סר צלם אל תיראום", שהקב"ה הסיר מהם הצל, ולכן "אל תיראום", שהם בגודלם הטבעי, ולא כמו שראיתם אותם ענקים בגלל צל החמה. וסר צלם מעליהם.

* * * * *

הימים ימי בכורי ענבים מרמז לענין עשיית שידוך

כתיב (במדבר י"ג כ"ו) "ולקחתם מפרי הארץ, והימים ימי בכורי ענבים",

איתא בגמרא (פסחים מ"ט ע"א), תנו רבנן, לעולם ימכור אדם כל מה שיש לו וישא בת תלמיד חכם, וישא בתו לתלמיד חכם, **משל לענבי הגפן בענבי הגפן דבר נאה ומתקבל**,

יש לרמז הכתוב לעשיית שידוך

ולקחתם, רמז, "לכי יקח איש אשה",

והימים הם ימי "בכורי" הם ימים שבהם יש לבכר מלשון **ביכור**, ע"ד (דברים כ"א ט"ז) "יוכל לבכר" **"ענבים"**. הרמז, לענבי הגפן בענבי הגפן.

יש לכונן הפסוק לעניין המרגלים

"אמרו צדיק" זה יהושע וכלב, שהיו צדיקים,

"כי טוב" הם שאמרו **כי טוב**, טובה הארץ מאוד מאוד,

"כי פרי מעלליהם", אותם הפירות שלקחו המרגלים להעליל את מעלליהם, והם פירות העלילה,

"יאכלו", הצדיקים אכלום, ולא הביאו למדבר.

וזהו הרמז בכתוב **"אמרו צדיק כי טוב, כי פרי מעלליהם יאכלו"**. הצדיקים אמרו "כי טוב" ורק הם שאכלו בארץ את פירות העלילה של המרגלים.

* * * * *

בתפילת דהע"ה מצינו שביקש שלא יזיקם חטא המרגלים בבואם לארץ

כתיב (במדבר י"ג כ"ג), "וישאהו במוט בשנים",

כתיב (במדבר י"ד ט"ו), "סר צלם מעליהם, וה' אתנו אל תיראם",

כתיב (תהילים קכ"א), "אל יתן למוט רגלך", "ידוד שמרך ידוד צלך", "ה' ישמור צאתך ובואך מעתה ועד עולם",

רמז בתפילת דהע"ה שלא יזיקם חטא המרגלים

אפשר לרמז, כי דהע"ה התפלל בתפילה זו, על כלל ישראל, שלא יזיקם חטא המרגלים בעת היות עם ישראל בארץ ישראל,

וכך הרמז בפסוקים,

"אל יתן למוט", זהו המוט, כמ"ש "וישאהו במוט בשנים",

"רגלך", רמז למרגלים,

"ה' צלך", זהו, שסר צלם, וה' אתנו,

"ה' ישמור צאתך ובואך", זה, **ביאת ישראל אל הארץ**, ע"ד (דברים לא) "כי אתה תביא וגוי אל הארץ"

(סוטה ל"ד ע"ב) "אבותי" בקשו עלי רחמים שאנצל מעצת מרגלים.

* * * * *

איך אמר בצלו חמדתי וישבתי אם אין לתפוח צל מבואר ע"ד הכתוב סר צלם

ביאור הדבר בספר העיקרים ובספר אור המאיר

כתיב, (שיר השירים פרק ב פסוק ג'), "כתפוח בעצי היער כן דודי בין הבנים בצלו חמדתי וישבתי ופריו מתוק לחכי",

כתב רש"י (שיר השירים פרק ב פסוק ג), ומדרש אגדה, התפוח הזה הכל בורחים הימנו לפי שאין לו צל, כך ברחו כל האומות מעל הקדוש ברוך הוא במתן תורה, אבל אני בצלו חמדתי וישבתי,

איתא במדרש (רבה שיר השירים פרשה ב' אות ג') ר' הונא ורבי אחא בשם רבי יוסי בן זמרא מה התפוח הזה הכל בורחין ממנו בשעת השרב ולמה כן לפי שאין לו צל לישוב בצלו, כך ברחו אומות העולם משבת בצל הקדוש ברוך הוא ביום מתן תורה, יכול אף ישראל כן ת"ל בצלו חמדתי וישבתי, ע"כ,

יש להקשות, תחילת הכתוב אמר שהכל בורחין הימנו כי אין לו צל, ואיך סיים בצלו חמדתי, כלומר שיש לו צל,

ויש לבאר ע"ד הכתוב בפרשתנו (במדבר ל"ד ט') **סר צלם מעליהם** וה' אתנו וגו', וכך הוא מבואר באור המאיר,

באר המאיר מבאר ע"ד אתערותא דלתתא מעורר איתערותא לעילא

כתב באור המאיר, (ויקרא שיר השירים), ולכאורה יש להבין, כיון שאין לתפוח צל ולפיכך ברחו האומות הימנו, אם כן איה אפוא הצל לעמו ישראל, באומרו אבל אני בצלו חמדתי וישבתי,

והנראה, על דרך דאיתא במדרש (מובא בשלה"ק בריש שער הגדול) ה' צלך (תהלים קכא, ו) מה צל הזה אם אתה בוכה הוא בוכה נגדך, ואם אתה שוחק יושב בשמים ישחק גם כן נגדך, כי באמת כלל זה מונח בידינו (זוה"ק ח"א קסד, א'), **באתערותא דלתתא אתער לעילא**, ואין לך שום דבר בעולם אשר אנחנו בני

ואומר הכתוב, שיש לבכר ולמצוא בת ת"ח שיהיה ענבי הגפן בענבי הגפן דבר נאה ומתקבל,

וזה הרמז בכתוב בשעה של "ולקחתם מפרי הארץ", שיש לבקש ולמצוא השידוך, הימים ימי בכורי ענבים, שיהיה ענבי הגפן בענבי הגפן.

* * * * *

כוחו של כלב היה מאביו

כתיב (במדבר י"ג ו'), "למטה יהודה כלב בן יפונה",

כתיב (במדבר ל"ד כ"ד), "ועבדי כלב עקב היתה רוח אחרת עמו וימלא אחרי והביאתיו אל הארץ אשר בא שמה"

איתא בגמרא (תמורה ט"ז ע"א), (סוטה י"א ע"ב), **כתיב**, (יהושע ט"ו י"ז), וילכדה, "עתניאל בן קנז, אחי כלב", ויתן לו את עכסה בתו לאשה, מבואר, שעתניאל וכלב אחים היו, והיו שתיהם בניו של קנז,

ומקשה הגמרא, וכלב בן קנז הוא, והלא כלב בן יפונה הוא, (כמ"ש במדבר י"ג ו' כלב בן יפונה) אלא, מאי בן יפונה, הוא בן שפנה מעצת מרגלים, ע"כ,

מבואר בגמרא, שלעולם כלב הוא בן קנז, ומה ששינה הכתוב שמו לבן ליפונה, ללמדך שפנה ממעצת מרגלים,

בירור מה הוסיפו חז"ל בדרשתם

יש להבין, למה היה צריך לשנות שמו של אביו מקנז ליפונה ללמדנו שבנו כלב פנה מעצת מרגלים,

הלא מקרא מלא דיבר הכתוב שרוח אחרת היתה עמו, ולא הלך בעצת מרגלים, ומה יתן לך דרשת חז"ל,

יש לומר, דלפיכך שינה הכתוב שם אביו של כלב מקנז ליפונה, לומר לך דכח הבן שהיה יכול לילך מנגד לעצת המרגלים, היה מכוח האב, וע"ז נאמר, יפה כח הבן, מכוחו של אב. **והדבר מכוון**, שהכוח שלא לילך בעצת המרגלים, היה מכח האב, מהא דאמרו חז"ל,

כתב התפארת שלמה, פירוש הפסוק (במדבר י"ז כ"ח) "האם תמנו לגוע", כי כאשר "תמנו", כלומר כאשר כבר מגיעים לשלימות, אין יותר מה לתקן בעולם הזה,

ואז הגיע עתו של אדם, להסתלק מן העולם, וזהו, האם **תמנו**, כלומר האם כבר השלמנו עבודתנו בעולם הזה, שהגיע זמנינו **לגוע**, עיי"ש,

דבר זה מרומז בפסוק, "יתמו ושם ימתו", פירוש שכאשר יגיעו לשלימות אז ימותו, וגם האותיות יתמו הם האותיות ימתו, וזה הפירוש "יתמו ושם ימתו".

* * * * *

רמז בכתובים לארבעים ימי תשובה שנתן הקב"ה לישראל

כתיב (במדבר י"ד ל"ד), "כימים אשר תרתם את הארץ, ארבעים יום, יום לשנה יום לשנה, תשאו את עונותיכם",

אפשר לרמז הפסוק, כי אלו ארבעים ימי תשובה מר"ח אלול ור"ה ויו"כ

"אשר תרתם את הארץ" רמז למרגלי הגוף, כמו שפירש רש"י את הפסוק בפרשתנו (במדבר ט"ו ל"ט) "ולא תתורו אחרי לבבכם" כתב רש"י, כמו (במדבר יג) "מתור הארץ", הלב והעיניים הם מרגלים לגוף, ומסרסרים לו את העבירות, העין רואה והלב חומד והגוף עושה את העבירות, עכ"ל,

"ארבעים יום", רמז לארבעים ימי תשובה, כמ"ש בספר אבודרהם סדר תפלת ראש השנה, וז"ל, ויש מקומות שנוהגין להשכים **מראש חדש אלול**, כי בראש חדש אלול עלה משה להר פעם שלישית לקבל לוחות שניות, והתפלל בהם על ישראל, ונתקבלה תפלתו, ונתנו לו הלוחות וירד ביוה"כ, ונקבע יום מחילה וסליחה לדורות.

והדרשנים אומרים **סמך לדבר**, "אני לדודי ודודי לי" ר"ת אלול. וסופי תיבות ד' יודיין **מספר מ' יום**, עכ"ל אבודרהם,

"יום לשנה יום לשנה" רמז לשתי ימים ראשונים של השנה, שהם **ראש השנה**, "תשאו את עונותיכם", רמז ליום כיפור,

ישראל מעוררים למטה שלא יתער דוגמתו בעולמות עליונים, אם רע או טוב,

והנה מעלה מובחרת זאת חיבב אותנו הקדוש ברוך הוא, **להיות לנו לצל** לעורר בהתעוררות התחתון התעוררות עליון, כי חלק ה' עמו (דברים לב, ט), וכחם יפה בנענועם החבל קצה התחתון, לנענע קצה חבל עליון בשרשו, לאפוקי האומות, הצל עובר וחלף, ואין כחם יפה לעורר דוגמתם להיות הקדוש ברוך הוא בחינת צל להם, כאשר לעם קרובו ישראל, וכדברי המדרש ה' צלך אם אתה בוכה הוא בוכה נגדך, ואם אתה שוחק הוא שוחק נגדך, **אתה דייקא ולא האומות**, הצל עובר מהם מאתנו יתברך, ומאומה אין בידם לפעול בהתעוררותם דלתתא התעוררות צל עליון. עכ"ד, וזהו, **סר צלם וה' אתנו**,

בספר העיקרים מבאר ע"ד קבלת היסורים

בספר העיקרים (מאמר ג פרק א), כתב, וכן מה שאמרו שם בפרק שירה, תפוח מה הוא אומר, כתפוח בעצי היער כן דודי בין הבנים בצלו חמדתי וישבתי ופריו מתוק לחכי (שיר השירים ב' ג), **על זה הדרך יתפרש**, כי לכך נמשל הקדוש ברוך הוא בתפוח כמו שאמרו במדרש חזית, לומר לך אף על פי שאילן התפוח אין אדם נהנה בצלו לפי שאין לו צל גדול כשאר אילנות, מכל מקום לתקות טובת הפרי וריחו ומתיקותו וערבותו אל החיך ישתוקק האדם **לישב בצל המועט ההוא**,

כך אף על פי שיסורין באין על האדם העובד את השם ואינו מצליח בעולם הזה בהיותו יושב בסתר עליון ובצל שדי יתלונן, ראוי לו שלא יעזוב תומו בהיותו מקוה השכר העתיד לבא ומתיקותו וערבותו למכירים בו, **וכן אמר במדרש חזית**, מה התפוח הזה הכל בורחין ממנו בשעת השרב לפי שאין לו צל, כך ברחו אומות העולם משבת בצל הקדוש ברוך הוא ביום מתן תורה, יכול אף ישראל כן תלמוד לומר **בצלו חמדתי וישבתי**, עכ"ד בעל העקרים.

* * * * *

יתמו ושם ימתו מבואר ע"ד מ"ש התפארת שלמה

כתיב (במדבר י"ד ל"ה) במדבר הזה יתמו ושם ימתו,

לעשות ריח ניחח לידוד מן הבקר או מן הצאן",

כתב רש"י ועשיתם אשה - אין זה צווי, אלא כשתבאו שם ותעלה על לבבכם לעשות אשה לה', ע"כ,

אם אין ציווי איך יפרש שאמרתי ונעשה רצוני

וקשה, דבכל מקום (שמות כ"ט י"ח, ויקרא א' ט', במדבר כ"ח ח') מפרש רש"י, **ריח ניחוח, נחת רוח לפני, שאמרתי ונעשה רצוני,**

וכאן הרי אין צווי, אין זה צווי, אלא כשתבאו שם ותעלה על לבבכם לעשות אשה לה', אי"כ מאי "ריח ניחוח", שאמרתי ונעשה רצוני, איכא,

אפשר לבאר שאמרתי ונעשה רצוני במרגלים

אפשר לפרש, מאי, שאמרתי ונעשה רצוני יש כאן, מכיון ופרשה זו נאמרה סמוך, לאחר פרשת המרגלים, אפשר שיש כאן אמרתי ונעשה רצוני על ענין המרגלים, לאלה שעשו את רצון השי"ת,

כי וודאי מי שהגיע לארץ, ועלתה בלבו שיביא קרבן, הוא מאלה שהיו עושין רצונו של מקום, וזהו, ריח ניחוח, שאמרתי ונעשה רצוני. בענין המרגלים.

* * * * *

בירור ההבדל בין מה שפירש רש"י בחומש למה שפירש בגמרא

כתיב (במדבר י"ג א') "וידבר ידוד אל משה לאמר, **שלח לך אנשים ויתרו את ארץ כנען",**

פירש"י, "לדעתך, אני איני מצוה לך, אם תרצה שלח", ע"כ,

איתא בגמרא (סוטה ל"ד ע"ב), שלח לך אנשים, אמר ריש לקיש שלח לך **מדעתך,** וכי אדם זה בורר חלק רע לעצמו,

פירש"י, מדעתך, אני איני מצוה אותך, אבל ישראל הם אומרים לך, אני איני מעכב על ידך,

יש לברר ההבדלים בין פירושו בחומש לגמרא

כמ"ש הכתוב (ויקרא ט' ב') ונשא השעיר עליו את כל עונותם, ובימים אלו תשאו את עונותיכם מאתכם.

בספר נועם מגדים, מבאר הכתוב וישבו מתור הארץ מקץ ארבעים יום, שלאחר ארבעים ימי תשובה החל ביום כפור חוזרים לדרכם ואינם יודעים כי עיקר המטרה להגיע לסוכות ושמחת תורה, עיי"ש.

* * * * *

איך יש לשאת תפילה בבית קברות יסוד מוסד בדברי התוספות

איתא בגמרא (סוטה ל"ד ע"ב), אמר רבא מלמד שפירש כלב מעצת מרגלים והלך ונשתטח על קברי אבות,

אמר להן אבותי בקשו עלי רחמים שאנצל מעצת מרגלים, יהושע כבר בקש משה עליו רחמים, שנאמר ויקרא משה להושע בן נון יהושע, י-ה יושיעך מעצת מרגלים, והיינו דכתיב (במדבר י"ד כ"ד) "ועבדי כלב עקב היתה רוח אחרת עמו" וגו' ע"כ,

כתבו התוס', (בד"ה אבותי בקשו עלי רחמים), וא"ת, והאמר בפרק מי שמתו (ברכות דף י"ח ע"א), דמתים לא ידעין מידי, ע"כ, (אי"כ איך אמר אבותי בקשו עלי רחמים),

ויש לומר, (תירצו התוס') **דעל ידי תפלה שזה מתפלל, מודיעין להן שכך נתפלל,**

והכי אמר בפרק שני דתענית (דף טז.), למה יוצאין לבית הקברות, כדי שיבקשו עליהם מתים רחמים, וכן בפרקי דחסידיים בעובדא דרבי מנא דאשתטח אמערתא דאבוה, עכ"ל התוספות,

מבואר, שכאשר הולכים לבקש אצל המתים, אין לבקש מהמתים, שאינם יודעים מאומה, אלא, דעל ידי תפלה שזה מתפלל, מודיעין להן שכך התפלל.

* * * * *

איך אמר ריח ניחוח לה' במקום שאין בו צווי

כתיב (במדבר ט"ו ג') "ועשיתם אשה לידוד עלה או זבח לפלא נדר או בנדבה או במעדיכם

בעיני, היה לכם לחזור ולומר לא נשלחה מרגלים, שהרי הוא בטוח שהארץ היא טובה,

דכך איתא בגמרא, וכי אדם בורר חלק רע לעצמו, ואפילו הכי חטאתם ולא האמתם, עכ"ל המהר"ל,

מבואר בדברי המהר"ל שמשה רבינו לא חטא, מכיוון שחשב שילמדו "מדעתו" שהארץ טובה, כדאיתא בגמרא וכי אדם בורר חלק רע לעצמו, והם לא רצו ללמוד מדעתו של משה רבינו שהארץ טובה,

יש לומר כי שני הפירושים השונים ברש"י הם האחד לכוון לתירוץ המהרש"א והשני לכוון לתירוץ המהר"ל לקושיית הרמב"ן

ועתה נבוא לבאר ההבדלים כמין חומר,

בגמרא כתב רש"י "מדעתך", מכיוון וביקש לתרץ את קושיית הרמב"ן על משה רבינו, כדברי המהר"ל, שביקש מש"ר שילמדו "מדעתו", ויחזרו בתשובה ולא ישלחו, שאין אדם בורר חלק רע לעצמו, והם לא רצו ללמוד מדעתו,

ובכך מבואר מה שהוסיף רש"י בגמרא "אמר לו הקב"ה אני איני מעכב על ידך", פירוש, אם הנך רוצה לבדקם אם יחזרו בהם אם לאו, הרי יש להם "בחירה ואני איני יכול לעכב הבחירה", וזהו "אני איני מעכב על ידך",

ורש"י בחומש, ביקש לתרץ את קושיית הרמב"ן על משה רבינו, כדברי המהרש"א, שכתב שאמר לו הקב"ה שלח "לדעתך" שלא הבנת כוונתם הרעה, **ולא לדעתך**, שאני יודע כונתם, ולפיכך פירש רש"י, אם תרצה שלח, שאינך יודע כוונתם,

וגם לא הוסיף רש"י בחומש, אני איני מעכב על ידך, שלא היה משה מבקש להחזירם מדרכם הרעה, שבזה יש להם בחירה, אלא שלא ידע כוונתם. ולכן גם לא הביא רש"י את לשון הגמרא, וכי אדם זה בורר חלק רע לעצמו, שזה מבואר רק בדברי המהר"ל, כדפרשינו.

ובזה בא רש"י לכוון לשתי התירוצים על קושיית הרמב"ן, למה מש"ר לא חטא בחטא המרגלים, וביקש רש"י לומר כי שתי התירוצים אמת ויציב.

* * * * *

בין לדעתך, לבין, מדעתך, **בין** אני איני מצוה לך, אבל ישראל הם אומרים לך, **בין**, אם תרצה שלח, **לבין**, אני איני מעכב על ידך,

יש לבאר בהקדם קושיית הרמב"ן ותירוץ המהרש"א והמהר"ל

הקשה הרמב"ן, (במדבר י"ג ב') כיון דדעת משה היה גם כן לשלוח המרגלים, מה חטאו המרגלים יותר ממנו, הרמב"ן מאריך מאוד בקושייתו, ובתירוץו, עיין שם,

תירוץ המהרש"א על קושיית הרמב"ן

כתב המהרש"א (סוטה ל"ד ע"ב ד"ה שלח לך לדעתך), הקב"ה הסכים בשליחות יהושע ב' אנשים, והם כלב ופנחס שהוחזקו כבר לצדיקים ולא יוציאו דיבה על הארץ, ולא שלחו אותן, רק שידעו מהיכן נוחה ליכבש,

וגם כאן הסכים הקב"ה עם משה לשלוח ב' אנשים כאילו, כמ"ש שלח לך אנשים, דרום מיעוט שנים,

אבל ישראל לא היה כוונתם בכך, אלא לידע האם טובה אם רעה, ומשה לא ידע את כוונתם זה הרעה, וע"כ אמר וייטב בעיני משה, ואמר ליה הקב"ה שלח "לדעתך" שלא ידעת כוונתם הרעה,

"ולא לדעתך", כי ה' יראה ללבב, שכל כוונתם לבושת א"י, עכ"ל המהרש"א,

מבואר בדברי המהרש"א שמשה רבינו לא חטא, מכיון ושלחם "לדעתו", שחשב לשלחם, רק שידעו מהיכן נוחה ליכבש, ולפי דעתך אם תרצה שלח, אבל לא היה זה לדעת הקב"ה שידע כוונתם הרעה,

תירוץ המהר"ל על קושיית הרמב"ן

כתב המהר"ל (גור אריה במדבר י"ג פסוק ב') לפיכך אמר להם משה שישלחו המרגלים ולראות הטובה היא אם רעה, וכל הענין הכתוב בפרשה הזאת,

הכל עשה משה רבינו עליו השלום, אולי יחזרו בהם ואל ישלחו, כשיראו, שאני מצוה להם לשלוח ולראות, שאלמלא לא היתה טובה - לא הייתי אומר להם לראות על כל דבר ודבר, ולפיכך כשראיתם שהוא טוב

למה התירו חכמים כלאים בציצית דייקא

כתיב, (במדבר ט"ו ל"ט) "ועשו להם ציצת וגו', ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם",

איתא בגמרא (יבמות ד'), אריכות דברים בשקו"ט להתיר כלאים בציצית, ובמסקנא למידין "לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדיו, גדילים תעשה לך", והתירו הפשתן עם הצמר בציצית,

יש להבין, למה האריכו כ"כ חז"ל בשקלא וטריא, להתיר פשתן עם צמר בציצית

אפשר לפרש, משום שבמצות ציצית כתיב, "וראיתם אותו וזכרתם, ולא תתורו אחרי לבבכם", ופירש רש"י ולא תתורו כמו מתור הארץ, הלב והעיניים הם מרגלים לגוף, עכ"ל,

כתיב (יהושע ב' ו' בהפטרת השבוע), בשילוח המרגלים דיהושע, "ותטמנס בפשתי העץ", **מבואר**, שהצלת המרגלים היתה ע"י פשתן,

אף כאן בציצית, יש לנו לומר, כי אנו צריכים להתיר פשתן בציצית, בכדי להינצל מהמרגלים שבגוף,

לפי"ז אפשר לדרוך רמז, דלפיכך דנו חז"ל באריכות להתיר פשתן בציצית.

* * * * *

בירור בענין אחרי לבבכם ואחרי עיניכם מה קודם למה

כתיב (במדבר ט"ו ל"ט) "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם",

איתא במדרש (מובא ברש"י במדבר ט"ו ל"ט) עין רואה ולב חומד וכו',

הקושיא ידועה, קודם היה צ"ל הכתוב, אחרי עיניכם, ואח"כ אחרי לבבכם

כך מבאר המלבי"ם את הקושיא, דעת רבים, שהתעוררות חמדת הלב אל העבירה בא מסבת החושים, כמ"ש העין רואה והלב חומד, ואמרו, שאין אדם מתאוה אלא ממה שראו עיניו.

וכתב בעל העקידה, בלשונו המליצית (שער ע"ב דף ב' ע"ב), **לא יכשלו הרגלים רק לאשמת העינים**, א"כ היה צריך לכתוב אחרי עיניכם ואחרי לבבכם,

בירור המלבי"ם דהלב קודם לעינים

כתב המלבי"ם, לתרץ קושיא זאת, אמנם חז"ל דייקו ההפך, כי בצד א' לולא קדמו ציורי התאוה למשול בלבו בדרך רע או דרכי המינות שמשלו בלבו להסיר מפניו יראת ה' ופחדו, לא היה מתפעל ממראה עיניו,

ומה שנתפעל ממראה עיניו אל התאוה, זה אות כי כבר סללו ציורי התאוה מסלה בלבבו מקודם, וז"ש שהעינים הולכים אחר הלב שלולא ציורי התאוה שקננו בלבו לא יתפעל מראות עיניו,

וע"כ הקדים ולא תתורו אחרי לבבכם, שהוא הקודם לצייר ציורי התאוה ומדות הרעות ואז יתור אחר עיניו, וראיה לדבר נגד האומרים, שלא יתפעל הלב אל הציורים הרעים רק ע"י שהובילו אותם העינים אל הנפש פנימה, דהא גם הסומא יעשה תועבות גדולות אף שלא ראה בעיניו.

מעשה נורא בהר"ר יחיאל מאיר מגאסטינין איך שביאר לדברי רש"י

בספר שיח שרפי קודש (פרשת תצוה), עה"פ (שמות כ"ח) "ואלה הבגדים וכו' ואפוד", כתב רש"י, **לא שמעתי וכו' ולבי אומר לי וכו' כמין סינר שחוגרות השרות כשרוכבות על הסוסים**,

רש"י פירש על פי מעשה שהיה

מעשה שהיה, הצדיק הקדוש הר"ר יחיאל מאיר מגאסטינין זצ"ל, פעם אחת פגע אשה אחת בבגדי פריצות, ותיכף ברח לחדרו ובכה מאוד על מה שאירע לו פתאום לראות בבגדי פריצות,

אך ניחם את נפשו, עם מאמר רש"י ז"ל פי תצוה, האפד עשוי כמין סינר של שרות רוכבות על סוסים, איך ראה רש"י הקדוש סינר של שרות, אלא מוכח מזה שהי' רש"י

הקדוש הולך פ"א דרך הרחוב ופתאום בא כנגדו שרות רוכבות על סוסים וראה את הסינר, והי' מתאונן מאוד ע"ז. אך אח"כ כשבא לפרשת האפוד, נזכר א"ע בהסינר,

ביום ז' של פסח, לכך אנו קוראים את השירה ביום ז', וכאן פירש דהיתה השירה ביום ח',

תירוץ המהר"ל על הקושיא

ואין זה קשיא, דמן סוף היציאה עד יום ז' של פסח הוא ז' ימים, **ומתחלת היציאה**, עד שאמרו שירה ח' ימים, דחשיב זמן התחלת היציאה מחצות י"ד, שאז יצא מרשות מצרים, כיון ששחטו הפסח (שמות י"ב ו'), שהוא אלוהיהם, ולא היו רשאים לומר דבר להם, **זה נקרא יציאה מרשותם**. אף על גב דהליכה ממש גמר יציאתם ממצרים היה ביום ט"ו, וראיה שהוציאו מרשות מצרים ביום י"ד, **שהרי איסור חמץ מתחיל ביום ארבעה עשר מחצות ואילך** (פסחים ד ע"ב),

ואכילת מצה רק בליל חמשה עשר (שמות יב, יח), אלא, מפני שמתחיל היציאה מחצות יום ארבעה עשר, עכ"ל המהר"ל,

מבואר, כי המהר"ל מחלק בין תחילת היציאה לסוף היציאה, ומתחילת היציאה, היה שמונה ימים, כדברי רבי משה הדרשן.

תירוץ נוסף על הקושיא בדברי רבי משה הדרשן שהביא רש"י

איתא במסכת שמחות (בתחילת המסכת), **כתיב** (שמות י"ב) "ויהי בחצי הלילה והי הכה כל בכור בארץ מצרים" וגו', וכתוב (במדבר ח) "כי לי כל בכור ביום, הכותי כל בכור וגו', (א"כ מתי היתה מכת בכורות ביום או בלילה)

ואתה משיב, א"ר יוחנן, אע"פ שהכה אותם מכת מות מחצי הלילה, היתה נפשם מפרפרת בהם עד הבוקר, משל הדיוט אומר נתת פת לנער הודע את אמו, אף הקדוש ברוך הוא אמר, אודיע לבני המיתה המשתקת הזאת ששונאיהם היאך מתים בה, אלא תשמור נפשותם עד הבוקר, כדי שיראו בני בשונאיהם, ע"כ,

מבואר, כי מכת בכורות נחלקה לשתי חלקים, **המכה** שהיתה בלילה, ומאז היו גוססים ומפרפרים עד הבוקר, **והמיתה שהיתה ביום**, ובכך מתורצת הסתירה, בין הכתובים, בחצי הלילה והי הכה כל בכור, לבין הכתוב, ביום, הכותי כל בכור,

לפי זה ניתן לבאר את דברי ר' משה הדרשן

ובודאי האפוד עשוי כמין הסינר הזה, ועי"ז ניחם גם הה"ק מגאסטינין זי"ע את נפשו, בטח בא הדבר הזה כנגדו, לתקן איזה ענין, והבן גודל קדושתם. ע"כ,

בכך אפשר לפרש, מה שאמרו קודם אחרי לבבכם, ואח"כ אחרי עיניכם,

והרי זו מעין הבטחה, כי מי ששומר לבו ממחשבות און, יזכה לכך שלא יראו עיניו תמונות שוא, ורק מי שאינו שומר לבו מחשוב ברע, יבוא להיכשל בראיה רעה, וזהו שהקדים, אחרי לבבכם, שאם הלב מוכן לכך שאינו רוצה לראות, אז מובטח לו שלא ייכשל באחרי עיניכם, ולכן נאמר קודם אחרי לבבכם ואח"כ אחרי עיניכם. וזהו, **ולא תתורו אחרי לבבכם, ממילא לא תיכשלו באחרי עיניכם**.

* * * * *

בירור בדבר הקשה בדברי רבי משה הדרשן שהביא רש"י

כתיב (במדבר ט"ו ל"ח) "דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם לדרתם ונתנו על ציצת הכנף פתיל תכלת",

כתב רש"י, ומיסודו של רבי משה הדרשן העתקתי

"על כנפי בגדיהם" - כנגד (שמות י"ט) "ואשא אתכם על כנפי נשרים".

"על ארבע כנפות" ולא בעלת שלש, ולא בעלת חמש, כנגד, ארבע לשונות של גאולה שנאמר במצרים (שמות ז) **והוצאתי והצלתני וגאלתי ולקחתי**,

"פתיל תכלת" על שם שכול בכורות, תרגום של שכול תכלא. ומכתם היתה בלילה, וכן צבע התכלת דומה לרקיע המשחיר לעת ערב,

ושמונה חוטים שבה, כנגד שמונה ימים ששהו ישראל, משיצאו ממצרים עד שאמרו שירה על הים,

הקושיא בדברי רבי משה הדרשן

כתב המהר"ל (גור אריה במדבר פרק טו פסוק מ"א ד"ה, כנגד שמנה), הקשה הרא"ם, דבפרשת בשלח (שמות יד, ה) כתב רש"י שהשירה אמרו

ביאור הענין ע"ד מעשה בהרה"צ
ר' שלומ'קה זוילער

באר הפרשה (חנוכה תשע"ו עמוד י"ט) החסיד המפורסם **רבי יוסף קאזליק** זצ"ל מירושלים התגורר בשנות שחרותו בעיר זוועהיל, והיה מחסידי הרה"ק **רבי שלומ'קה מזוועהיל** זי"ע. לאחר שנים כאשר נפגשו שניהם בירושלים עיה"ק, תינה החסיד לפניו את צערו שבצעירותו בהיותו בזוועהיל הרגיש הארה גדולה בעת בא היו"ט, ואילו עתה בארץ הקודש אינו מרגיש,

השיב לו רבי שלומ'קה במשל, שקשה מאד לאדם לשאת דלי גדול מלא מים על שכמו, ואף אם יתאמץ מאד ויצליח להעבירו ממקום למקום יזיע בכל גופו ובקושי יצליח לטלטלו,

ומכל מקום בהכנסו 'למקוה מים', יעלה לו הדבר בנקל, ולא ירגיש את כובד משא המים אשר על גביו, ומאי שנא, אמנם, החילוק פשוט, שכאן נכנס האיש אל תוך המים, ואילו התם נוטל את המים על גביו.

הכי נמי בהיותך בחו"ל היית כמי שנושא את אורות החגים ומועדים על גביו ולכן הרגשת את הימשאי שעליך, והרגשת קדושת היו"ט, משא"כ בארץ ישראל אינך מרגיש במאומה מפני שהנך כמי שנכנס ליתוך היו"ט, עכ"ל,

אינו דומה קדושת יו"ט של א"י ליו"ט של חו"ל

לפי"ז מבואר שאינו דומה קדושת היו"ט של ארץ ישראל לקדושת יו"ט של חו"ל, ולפיכך עשה ה' ככה שבחו"ל יצטרך לעשות שני ימים טובים כדי שתחול קדושת החג ביותר, **ובכך רמז ליו"ט שני של גלויות במתן תורה**,

מבואר, כי יו"ט שני של גלויות נרמז גם ביציאת מצרים וגם במתן תורה

במתן תורה, כפי שכתב המג"א לתרץ הקושיא מיום נ"א,

וביציאת מצרים כפי שנתבאר בדברי רבי משה הדרשן שהיו **שמנה ימים עד שאמרו שירה**, שהוא רמז ליו"ט שני של חו"ל,

* * * * *

בדבריו של רבי משה הדרשן נאמר, כי "פתיל תכלתי". על שם שכול בכורות, תרגום של שכול תכלא. כלומר שהחוט תכלת הנוסף הוא משום הבכורים שהוכו ומתו, וכתב עוד, ושמונה חוטים שבה, כנגד שמונה ימים,

אפשר לומר, לפי שהחוט השמיני הוא כנגד מכת בכורות והמכה היתה גם בלילה וגם ביום, ומכיון ומכת בכורות היתה המכה בפטיש והגורם ששלחם פרעה, אפשר לומר, שבא ר' משה הדרשן להחשיב החלק הראשון של המכה ליום נוסף, ומאז היה שמונה ימים לקרע"ס.

עוד י"ל שמרמז ליו"ט שני של גלויות

אפשר לומר עוד, ששבע חוטים כנגד שבע ימים, וחוט שמיני רמז ליו"ט אחרון של פסח, **שהוא יו"ט שני של גלויות**,

* * * * *

יום טוב שני של גלויות מרומז

ביציאת מצרים ובמתן תורה

קושיית המהרש"א והמג"א

כתב המהרש"א (חידושי אגדות עבודה זרה ג' ע"א ד"ה, בד"ה יום הששי), ויש לספק בזה, דלכ"ע נתנה תורה ביום נ"א **מן הספירה**, למה קבע הש"י חג השבועות לדורות ביום **חמשים** מן הספירה, והכוונה בזה, עיי"ש באריכות ביאורו דבר נפלא מאוד,

תירוץ המגן אברהם בקושיית המהרש"א

כתב המגן אברהם (או"ח הלכות פסח ס"י תצ"ד) כבר ת"י הי"מ דבא לרמוז לנו **יו"ט שני של גלויות**, ואפשר דהיינו דקאמר **יום א' הוסיף משה מדעתו**, ואין כאן מקומו, עכ"ד,

ביאור בדבריו של המג"א

יש להבין, הרי לכ"ע ניתנה תורה ביום נ"א לספירה, א"כ היה צריך לעשות עיקר החג ביום נ"א ולהוסיף עבור יו"ט שני, ולמה עשה שבארץ ישראל היו"ט ביום מוקדם ועיקר מתן תורה הוא ביו"ט שני של גלויות,

וגם יש להבין למה עשה ה' ככה שלעולם בחוץ לארץ עושים שתי ימים יו"ט, גם היום שידעינן קביעא דירחא,

שקיפל הקדוש ברוך הוא כל ארץ ישראל תחתיו, ושם היה ה' ניצב עליו.

* * * * *

כריכת הציצית שלא על פי דין

שולחן ערוך אורח חיים הלכות ציצית סימן יא, ונוהגים לכרוך באויר ראשון ז' כריכות, ובשני ח' כריכות, והם יחד י-ה,

יש לבאר למה לא יי' והי' סיבובים כנגד י-ה, משום שהאותיו י-ה הם שם של דין,

כתיב (תהלים סח ה) שירו לאלקים זמרו שמו סלו לרכב בערבות ביה שמו ועלזו לפניו:

פירש"י ביה שמו - בשם י"ה שהוא לי' יראה כדמתרגמינן דחילא, עזי וזמרת י-ה (לקמן /תהלים/ קי"ח) וכן כי יד על כס יי' (שמות יז) בתרגום וכן כי ביה הי' (ישעיה כ"ו) ארי בכך תתפרקון במימרא דחילא הי' ותקיף עלמא אומר המשורר שבחו לפניו וגורו מפניו ועלזו וזהו דוגמת האמור במקום אחר וגילו ברעדה (לעיל /תהלים/ ב'): עכ"ל רש"י

וגם כתיב תהלים צ"ד אשר תיסרנו י-ה, יסור יסרני י-ה, לפיכך לא אמרו לכרוך הציצית בדרך הדינים.

* * * * *

להערות הארות ולקבלת העלון ניתן לפנות אל

"מכון פאר" רחוב חזון איש 2 בני ברק

פקס 03-6161777 נייד 0527-616166

מייל y0527616166@gmail.com

מפני מה מועדים שבבבל שמחים ביאור ע"ד מעשה בהרה"צ ר' שלומ'קה זוילער

איתא בגמרא (שבת קמ"ה ע"ב), יתיב רבי חייא בר אבא ורבי אסי קמיה דרבי יוחנן, ויתיב רבי יוחנן וקא מנמנס. אמר ליה רבי חייא בר אבא לרבי אסי **מפני מה מועדים שבבבל שמחים, מפני שהן עניים, ע"כ,**

כתב רש"י, מועדים שבבבל שמחים - רגילים לשמוח במועדים יותר מארץ ישראל,

מפני שהם עניים - וכל השנה אין להם שמחה במאכל ומשתה, ואין להם מרגוע ממלאכה, לפיכך במועדים כל שמחתם,

ביאור הגמרא בשבת קמ"ה ע"ד הגמרא ב"ב קמ"ה

איתא בגמרא (בבא בתרא קמ"ה ע"ב), מאי **דכתיב**, (משלי ט"ו ט"ו) "כל ימי עני רעים וטוב לב משתה תמיד",

ואמר ר' יהושע בן לוי, **כל ימי עני רעים** - והא איכא שבתות וימים טובים, כדשמואל, דאמר שמואל, שנוי וסת תחלת חולי מעיים.

ביאור מועדים שבבבל שמחים עפ"י מעשה הנ"ל

עפ"י מה שביאר הרה"ק ר' שלומקה זוילער, כי ההשתוקקות ליו"ט במקום שאין שם הקדושה כמו בא"י היא גדולה יותר מבא"י,

יש לבאר **מועדים שבבבל שמחים, מפני שהן עניים**, ואין שם קדושה כל ימות השנה כמו בא"י, לכן כאשר מתקרב ימי הקדושה של **העניים** שאין להם הקדושה כל ימות השנה, הוא תחילת "**חולי מעיים**" כלומר, חולת האהבה וע"כ המו מעי לו, משום שיש כאן שינוי וסת שהוא ההרגל לדבר, וזה הפירוש **מועדים שבבבל שמחים מפני שהם עניים,**

עוד יש לפרש ע"ד כל הדר בחוץ לארץ

איתא בגמרא (כתובות ק"י ע"ב), כל הדר בארץ ישראל - **דומה** כמי שיש לו אלוק, וכל הדר בחוצה לארץ - **דומה** כמי שאין לו אלוק,

יש לפרש, דומה שהשי"ת נדמה אליו כשהוא בא"י, ע"ד הכתוב (בראשית כ"ח י"ג), "**והנה ה' ניצב עליו** וגו', הארץ אשר אתה שכב עליה",